

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Melyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Yedlőben: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: Kiadó laptulajdonos:

Rudnyánszky Gyula. László József.

— Egyesszám ára 4 fillér. —

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Szenzációk.

— augusztus 21.

A szombat és vasárnap a szenzációk napja volt.

Alkotmányt vagy valami ahhoz hasonlókat adott Oroszországnak az atyáskodó cár.

Az orosz hivatalos lap ugyanis közölte azt a cári ukást, amely az orosz képviselőház, a gossudarstvennaja дума felállításáról intézkedik. Látszólag vannak ennek a rendeletnek szabadelvű pontjai, de alapjában az az alkotmány, amelyet ma Oroszország kapott, árnyékszerű. Az orosz képviselőház, amely ezen az alapon összeül, nem törvényhozó, hanem csak törvényelőkészítő és ellenőrző testület lesz, erősen megszorított hatáskörrel. Továbbra is fennáll az önkényes hatalom, a most fennálló állami alaptörvények továbbra is érintetlenek maradnak, a дума minden határozata egy kinevezett felsőház, az államtanács retortáján megy keresztül és tanácskozási rendjében számtalan olyan megszorítás van, amely működését előre is kétségessé teszi.

A kézirat, amely az alkotmánytörvény kibocsátását bejelenti, magánál a törvénynél is világosabban mutatja, hogy milyennek akarják felülről az alkotmányt. Oroszország a régi marad, csak egy alkotmányos jellegű testület lép életbe, amelynek a cár a kellő pillanatban — utasításokat fog adni.

Egy remény van, amely esetleg mégis fontos szerepet juttat a dumának Oroszország jövőjében. A választási törvény több pontja elég szabályos, maga a választás elsőfokon titkos. Ilyenformán ha csak a közvetett választás nem lesz a közromlottság melegágya, megtörténhetik, hogy az orosz társadalomnak az az eleme kerül bele a dumába, amelynek van gerince, — szembe mer szállani az autokráciával. Egy ilyen testületnek még a legáldatlanabb viszonyok között is megvan a maga súlya és összeülése éppen fordulópontot képezhet Oroszország történetében.

Kevés ez, mégis több a semminél. „Halad, a mi megindul”: a fejlődés törvénye majd terebélyfát növelhet a kis mustár-magból.

Az *ujpesti bombák* ügye is kezd furcsává fejlődik. Kiderült ugyanis, hogy az *ujpesti gyárak* ellen elkövetett és minden erővel titkolt bombamerényletek ügye a *katonai hatóságoknak is dolgot ad már*. Kiderült ugyanis, hogy a *bombák a budapesti katonai lőszerraktárak egyikéből kerültek a bombavetőkhöz*.

A megdöbbentő ügyben egészaereg detektívet mozgósítottak, de ezekkel is csak

olyan apró részleteket, hogy minden fecsegésnek elejét vegyék. Így például egy-egy detektívnek az a feladata, hogy bizonyos embereket állandóan megfigyeljen s naponta több ízben jelentse, hogy kikkel érintkezik hol fordul meg. Hir szerint **nagyméretű politikai merényletet hiúsított meg** az a munkás, aki a reája bízott bombák közül ideje előtt személyes bosszujára használt föl kettőt a két *ujpesti gyárban*.

A „M-g” értesülése szerint egy *ujpesti* elbocsátott munkásnak öccsét, aki a *budapesti hadiest-tüzérezrednél* szolgál és a *lőszerraktárhoz* volt szolgálattételre beosztva, teljes titokban letartóztatták s ütegénél azt a hirt terjesztették el, hogy az illető *szabadságra ment*.

Meglehet, hogy a legközelebbi 24 óra alatt nagy szenzáció pattan ki az *ujpesti bombák ügyéből*, melyet erőszakosan egyszerű tréfává igyekezett összezsugorítani a nyomozó rendőrség, míg a *bombaraktárt föl* nem fedezték, a melynek titkát még ma is *hét-szeres lakat* alatt őrzik.

A harmadik szenzáció sem utolsó rendű dolog. Az „Az Ujság” ugyanis *kisütötte*, hogy a sokat emlegetett *berlini röpirat* kézírata *Budapestről került Berlinbe*. A röpiratot pedig *Weiss Julian, dr. Bolgár Ferenc budapesti német lapjának szerkesztője* írta. Kinek a sugalmazására íratott? Igaz-e az „Az Ujság” felfedezése? Ha igaz, nem csak *puszta nyereségvágyból* írták-e?

Ez rövid időn ki fog derülni.

Apponyi Sopronban.

— augusztus 21.

A politikai pártgyűlés, amelyen Apponyi beszédét elmondta, az Erzsébet kerében a szabad ég alatt folyt le. A hallgatóság 7—8000 főből állt, melynek soraiban sok volt az idegen is. A szocialisták is beváltották fenyegetésüket, mert a szomszéd városokból, ha nem is nagyszámban érkeztek és többször megpróbálták a gyűlést megzavarni, de rosszul jártak, mert a polgárság a soraiban szétszórtan álló szocialistákat maga verte ki a kertből. A politikai beszédek néha percekre megszakították a verekedési jeleneteket, midőn a helyszín egészen csatatérhez hasonlított.

A soproni rendőrség a rendezavarókat, számszerint 18 at, köztük két *kassai szocialistát*, letartóztattott. A gyűlés aztán néhány kisebb rendezavarás leszámításával *rendben* folyt le. *Bella Lajos pártelnök* üdvözölte a beszámolóját tartó *Berecz Ábel képviselőt*, majd az ez alkalomra *Sopronba rándult*

Apponyi, *Bathány Tivadar, Lengyel Zoltán és Pogány Lajos képviselőket*. *Berecz Ábel* röviden jellemezte a *január óta lezajlott politikai eseményeket*, majd az általános választói jog *hívének vallotta magát*, de a *nemzeti követelmények megvalósítását előbbre* valónak tartja. *Összetartásra int* a választókat és *biztos benne*, hogy *kezünkben a törvénykönyvvel alkotmányunkat megvédjük* és *nemzeti törekvéseink megvalósítását elérjük*.

Ezután Apponyi lépett az emelvényre és *percekig tartó taps és éljenzés fogadta*.

Apponyi beszédében a nagy alkotmányos küzdelemmel három fejezetet különböztet meg. Az első a *november tizennyalcadiki merénylettel vette kezdetét*, második *Fejérváry kinevezéséhez fűződik*, a harmadik a *Kristóffy féle szédelgés az általános választói joggal*. Az elsőben *rendkívül nevezetes nézetváltozást* konstatal a *többségi jogok* tekintetében. *Ellenfeinek, Tiszáéknál többségi elv kultusza volt a parlamentarizmus* s most *ők mondják*, hogy *többség érvényesülése nem szükséges*, csak *kivánatos*. *Törvényes és alkotmányos az oly is*, mely *többségre nem támaszkodik*. Ez a *pártolás* leplezi le azt a *hallatlan cinizmust*, meg a *november 18-ikát követőknek lelkeben alkotmányos biztosítékaink iránt honol*. Az a *többség*, mely *euphonisztikus kifejezéssel a király és nemzet közti összhangot*, magyarul pedig *uralkodói akaratnak feltétlenül alárendelt parlamentet képviselte*, szabadon követhetett el *alkotmányosértét*, de a *nemzeti akaratot képviselő mai többségnek semmi joga nincs és szerintük kötelesség az uralkodói akarat előtt meghajolni*. A *mai többség* azonban *ragaszkodik a nemzeti követelményekhez*. *Elsősorban azért*, hogy az *igaz parlamentarizmusnak*, a *nemzeti akarat érvényesülésének* szerezzen *érvényt*. *Sebet ejtenek alkotmányunkon, parlamentarizmuson*, a *közbizalmon*. *Kiben bizzon a nemzet*, ha azok, kiknek *bizalmát adta*, ezt *hitványul* eladják. *Majd rátér a Fejérváry kormány alkotmányellenes voltának fejtegetésére*.

Majd arról *szólt*, hogy a *nemzeti követelésekről* nem *mondhat le a nemzet az általános választói jogért*, a melyet *Kristóffy* alap nélkül *ígért meg*. *De igenis menjenek el a szocialisták Fejérváryhoz és kérdezzék meg mit tart az általános választói jogról?* *Eddig csak Kristóffy hallottuk*, de *nem hallottuk*, hogy *Fejérváry szolidaritást vállalna vele*.

Apponyi ezután *kijelentette*, hogy *nem fél az általános választói jogtól*, *sőt biztosra veszi*, hogy a *függetlenségi párt* e *reform után abszolút többséggel fog bejutni a Házba*. *Majd vakságnak nevezte*, hogy a *szocialisták a katonai és fejedelmi akarat érvényesítését a kormánytól várják*. *Szentül meg van győződve*, hogy az a *nemzet* *egy gazdasági*, mint *szociális téren csak erősbödni fog*, ha *előbb a nemzeti nyelvnek érvényesülését* s *ezzel a minden téren való megújodást* *érjük el*.

A beszédet nagy lelkesedéssel fogadták, Apponyi Albert után *Battyányi Tivadar* *beszélt lelkesítően*.

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-koosi.

Modern Don Juánok.

— aug. 21.

A Bonci, derék Alessandro Bonci esete fölött lehet elmélkedni.

A kis köpcös hájazakó, a kiüledt-szemű, olábu Don Juan megszöktetett egy olasz leányt. Még pedig olyan leányt, kinek apja többszörös milliomas Ezu'tal tehát a tenoristák közmondásos butasága kissé repe-rálva lett. Azonban nem ez itt a fontos.

Bonci ur, kinek testi szépsége nem veheti fel a versenyt egy legutolsó vasuti bak-terével sem, minden férfias érték nélkül, egyéniségre nézve tucatabb még az átlag-embernél is: a szellemileg korlátolt tenorista, a komikus alak, a köpcös talján, kinek egyetlen érdeme — és ez sem az övé, hogy torkában két három hangszálocska rövidebb mint a miénkben, nem elégszik meg avval, hogy a színpadon keltsen tremoloival ben-nünk érzéki hatást: ő ledobva Lohengrin ezüstpikkelyes páncélját a prózai életben is tetszeni, hódítani akar.

És ud; a milliomas papa Elzácskája, zenekíséret és páncélos vért nélkül hajlandó vele eljátszani a „Lohengrin“ harmadik felvonását.

Mert Bonci ur művész, kinél a testi előnyök még a nőknél sem fontosak, mert Bonci ur világhírű tenorista, kinél a lelki kiválóságok nem szükségesek. Az olábu, polgáriasan hájashasú tenorista megszédítve a színpadnak tündérvilágában az érte ra-jongó histericus nőket, lelépve a színpadról, hódításának jogait követeli és meg is kapja. A színpadon, a sugárzás és ragyogás köze-pette, midőn művészetét mutatja be, nem a lélek nemes, világos területeihez szól, az észhez, hanem lemm, az ösztönök, a pervers vágyak elrejtett sötét mélyén fakaszija fel az eddig ismeretlen hőforrásokat.

A mai társadalom berendezése szerint néhány hangszál rövidsége feljogosítja az embereket arra, hogy kincseket gyűjtsenek össze és művész nevükre hivatkozva asszo-nyokat bolondítsanak, szöktessenek meg, a közönség buzdító, bátorító tapsai mellett. Ha más ember ilyet tesz, a társadalom megveti őt; tessék elképzelni azt az esetet, ha Bonci a szöktetés után, tudvalevőleg Budapesten rejtőzik, most melegeben hangversenyt ren-dezne mily tapsorkán, mennyi bámulatban volna része. Elvégre egy tenoristának egy leány szöktetés, reklámnak sem utolsó. És miért e privilégium? Mert a tenorista — művész? Pedig nem is az.

Es ha tényleg művész volna a hang-szála-krobata is, micsoda helytelen dolog az, hogy a művész ember kisebb, nagyobb mű-vészi tulajdonaiért majom-kultusz szabadjon csinálni. Kultusz a nők részéről, nyiltan, aljasan és büntetlenül. Mintha az aki odeáll a színpadra, megkivánhatná, hogy őt csak egyféle, csakis a tetszetős kritikában része-sítsék. Hogy ezt kívánja maga a művész, még menthető, hiszen az a munka mit ő végez, lényegében maga előtt is misztériosus: az örökös láz amelyben dolgozik nagyobb-nak tünteti fel önmagát maga előtt és ez szer-telen képzelődésre vezet. A legocsmányabb, majomképi művészember élvezi ama két jogot, amit az exekutív művészet jelesei ma napság jogtalanul megkapnak: a kikötött tantíémekeket és az asszonyok kegyét.

A Casanovák, Artinok, De Sade mar-juisk hódításai érthetők; férfias alak, külső szépségek, legalább látszólagos belső érték, ez mindég megteszi a hatását a nőknél; de hogy egy ember, kinek szellemi képessége nem nagyobb egy tenoristánál, (ez pedig fogalom!) egy ember, egy egészen közönséges ember, olábakkal, esetlen testtel, hogy tud hatni a szépemre, ez megfoghatatlan. Már pedig akár megfoghatatlan, akár nem, a te-noristák és minden egyéb művésznépek élni fognak előjogokkal, ami nekük fölötté kel-lemes. Itt csak a nőkn van a segítség, hogy tiltakozzanak, védekezzenek ez ellen a ma-jomkultusz ellen, mert bizony valahányszor egy egy ily esetről hoznak hírt az ujságok, mindannyiszor blamirozzák magukat ami szépséges, értelmileg fejletlen és gyenge-lelkű, hipnotizált, csávéba került asszony-népeink.

Két népgyűlés Debrecenben.

— augusztus 21.

Debrecenben tegnap két népgyűlés volt. Az ujjászervezett és nemzetközi szociálista párt adott kifejezést a politikai válságban vallott nézeteinek. Az egyik gyűlés délelőtt volt, a melyet az ujjászervezett szociálista párt tartott s a melyről tudvalevő, hogy első-sorban nemzetközi alapon áll. Az ujjászerve-zettek népgyűlésre mely a buza-piacon folyt le nemzeti zászlók alatt vonult fel a hatalmas munkássereg. A népgyűlésen Fülöp László elnökölt, a ki lendülettel beszéddel nyitotta meg a népgyűlést.

Utána Harsányi Bálint tartott igen hosszú beszédet. A jelenlegi politikai hely-zetet vázolta. Beszélt a nemzeti aspirációkról. A közelmúlt politikai eseményekről. Majd rátért a darabant kormány hazafiatalan és törvénytelen cselekedetére, bujtogatásaira, s melynél az országot minden áron lángba akarja borítani s szólt végül a koalíció nemes küzdelméről, melynek alapja első sorban és a magyarnemzeti államiság kiépítése. A koa-lició jelenleg a magyar vezényleti nyelvet, önálló vámtérületet kívánja megvalósítani s rendületlenül az a hite, hogy a nemzet győzni fog.

A mi pedig az általános választói jogot illeti, azt most be kell látni mindenkinek, hogy egyelőre megvalósíthatatlan, de igen rövid idő múlva be fog ez következni, mert a koalíció programjában ez is benn fog-laltatik.

A másik gyűlést a nemzetközi szociálisták tartották meg tüntető körmenettel egybe kötve. Hát ez a látványosság, meg a nép-gyűlésen elhangzott hazaáruló beszéd, a mely a nemzet nagy fiának Kossuth Lajosnak szent emlékét sem kimélte, ugyancsak nagy-örömeire szolgált volna Kristóffy urnak, ha ha látta és hallotta volna. A gyalázkodást valami Kardos Jakab nevű nemzetközi szo-ciálista agitátor mondotta, a kinek külső megjelenése ugyancsak nem vall arra, hogy szegény munkásember, a kinek szüksége van a tana által olyan sokszor emlegetett százaz kenyérre. Mert Kardos Jakab ur ki-váló eleganciával, kifogástalan vasalt nad-rágban lépett a pódiumra és hosszantartó beszédét, amelyből jőzan gondolkozásu em-ber előtt rögtön kitetszett a háttér, — har-sogva mondta el.

Azonban hihetőleg nem sok vizet za-vart a sok gyalázkodás, a melyet reprodu-kálni is bűn a haza ellen, és Debrecen vá-ros tisztos munkásnépe bizonyára még ott a helyszínén elfeledte és nem vitte magával azokat a „nemzetközi“ anarkista tanokat.

A népgyűlés egyébként rendezavarás nélkül foly le. Se a tüntető körmenet: alkal-mával sem a beszédek alatt rendőri beavat-kozásra ok nem fordult elő.

Az agg honvédek nyugdíja.

— aug. 21.

A király hetvenötödik születésnapját kegyeletes cselekedettel ünnepelte meg a kormány. Háromszázezer koronával felemelte az öreg honvédek nyugdíját, enyhítve nyo-moruságukat, gondoskodván jólétükről, hogy gond nélkül, csönben, békességben tölthes-sék életük hátralevő napjait. A békétlenség és ellentétek e szomorú napjaiban nagy je-lentősége van az uralkodó e kegyes elhatá-rozásának.

A szegény honvédek, a kiknek annyi hálával tartozunk, a kikre nem gondolha-

tunk meghatottság és a hála érzete nélkül, már régen rászolgáltak arra, hogy nemzetünk fokozottabban rója le irántuk hálája adóját. S jól esik mindnyájunknak, hogy nemze-tünk fokozottabban rója le irántuk hálája adóját. S jól esik mindnyájunknak, hogy épp a katonai aspirációk e súlyos krízisében eny-hítjük az öreg katonák nyomoruságát s hogy kegyeletünket uralkodónk is megérti és méltányolja.

A nyugdíjemelésről a következőket írják:

Fejérváry Géza báró miniszterelnök rendelkezett az iránt, hogy az 1848—49 iki honvédeknek és pedig úgy a tiszteknek, mint a legénységnek nyugdíja jelentékenyen felemeltessék.

A képviselőház tárgyalásai során gyak-ran merült fel az óhaj, hogy az aggharcosok ellátása javíttassék és Tisza István gróf az óhaj jogosultságát belátván, a nyugdíjak emelését meg is kezdte, azonfelül a nyugdíj-igények érvényesítését is megkönnyítette, a nélkül azonban, hogy az új rendezést az egész vonalon megvalósíthatta volna.

A mit hivatalbeli elődje megkezdett, Fejérváry báró most befejezte.

A király hetvenötödik születésnapján történt a végleges elhatározás az iránt, hogy az összes 48—49 iki harcok és özvegyek nyugdíja a törzsunyudijak 45—50 százaléka-val felemeltessék. Az emelkedés folytán a nyugdíj-többletek a következők: ezredes 600 korona, alezredes 552 korona, őrnagy 480 korona, százados 408 korona, főhadnagy 312 korona, hadnagy 204 korona.

A nyugdíjas özvegyek az itt felsorolt többletek felében részesülnek.

Az őrmestereknek és özvegyeiknek nyugdíja 36 koronával emeltetett, míg a ti-zedesek és a közvitéztek nyugdíjának foko-zásáról már Tisza István gróf gondoskodott.

A miniszterelnök mai elhatározásával a 48—49 iki aggharcosoknak és özvegyeiknek nyugdíja minden kategóriában emeltetett 270.000 korona többlettel. Együttal az adóhivatalok utasítást kaptak, hogy a fele-melt nyugdíjakat már 1905 szeptember hó 1-én folyósítsák.

Fejérváry Géza báró a 48-as harcok nyugdíjemelésével egy régi ígérletét teljesítette, melyet még honvédelmi minisztersé-gének idején tett a parlamentben.

NAPI HIREK.

— **Bérmálás.** A Szent Anna utcai r. kath. templomban tegnap folyt le a bérmálás, amelyen Belopotoczky Kálmán dr. az egyház váradí vendége közreműködött. A bérmálás alkalmával a templom zsufolásig megtelt hívőkkel, a kik között igen sok volt a fehér ruhás, bájos arcu bérmálandó leány és fiu.

— **Uj anyakönyvezető.** A belügymi-niszter a hosszupályii anyakönyvi kerületbe Papp Józsefet helyettes anyakönyvezetőül nevezte ki.

— **A debreceni új üzletvezető.** A „Szabadság“ volt az első, amely el-sőnek tudatta Debrecen közönségével, hogy a kereskedelmi miniszter Tolnay Kornél üzletvezetőt a budapesti jobb-parti üzletvezetőség élére nevezte ki. Tolnai Kornél kinevezése tegnap jelent meg a hivatalos lapban. Utódjául Ul-harik Béla szegedi h. üzletvezetőt sze-rezte ki a miniszter.

— **Sienkievics internálása.** Az orosz kormány Sienkievicsot, a világhírű lengyel

írók oblongotrekói birtokára internálta. A kormány engedelmé nélkül Sienkiewicz még a szomszéd faluba se mehet el birtokáról, melyet a lengyel nemzet huszonöt éves írói jubileuma alkalmából ajándékozott neki.

— **Hajdumegye Booskay-szobra.** Budapestről írják: Ez országos képzőművészeti társaság bárj Forster Gyula főrend elnöklétével ülést tartott Holló Barabás várbarára műtermében, melyen megbírálták a Hajduböszörmény számára készült Booskay-szobor mellékalkáját. Művészbírálok Tóth István és Bezerédy Gyula szobrászok és Alpár Ignác műépítő voltak. A tanács Hollónak kiválóan sikerült művészi alkotásáért jegyzőkönyvi elismerést szavazott, valamint jegyzőkönyvbe vették Bajduböszörmény várzs közönsége iránt táplált elismerésüket is, melynek lelkes hazafiságából egy gyönyörű szobra lesz az országnak.

— **Vonatkésés.** Tegnap este a Mára marosziget felől Debrecenbe érkező személyvonat másfélórás késéssel robogott be a pályaudvarra. A késésnek a Kőrösmezőn e vonathoz csatlakozó lengyel vonatok késése volt az oka. — Állítólag a Lengyelországból jövő vonaton valami szerencsétlenség történt s így a csatlakozó Budapest felé induló vonat is késett. A vonat éjfél fel 12 órakor indult el Debrecenből.

— **Tolsztoj, az antikrisztus.** Sokat beszélnek most Oroszországban arról, hogy a kronstadti lelkész visszautasította a dorpati egyetem határozatát, melylyel őt az egyetem disztagjává választották. A felette érdekes visszautasító levél így szól: „Nagyméltóságú rektor ur! Miután olvastam és mérlegeltem azon levélnek tartalmát, melyet oly kegyesen hozzám intéztek, kategorikusan visszautasítom a megítélését, melylyel engem az egyetemi tanács szótöbbséggel disztagjának választott meg. Semmiképen sem akarok ama testületnek, bármilyen tiszteletreméltó és nagytudományu legyen is az, tagja lenni, amely sajnálatos félreértés következtében egy sorba állít engem, az istentelen Tolsztoj Leó gróffal. Nehéz korunk legtörtelmebb eretnekeivel, aki sötétségében és göggyében az összes eretnekeket felülmúlja. Nem akarok egy sorban lenni az antikrisztussal. Együttal kifejezem csodálkozásomat afőlött, hogy közömbösen viselkedik az egyetemi tanács az ördögtől megszállt íróval szemben és olyan szolgálilag tömjénezi őt. Ez a válaszom nagybecsű levelére.”

— **Elkeseredés a kaszányában.** A hadügyi kormány rendeletét melyszerint a három éves katonákat nem bocsátják októberbe szabadon, hanem decemberig beuntartják, a vasárnapi napiparancsban adták tudtára a katonáknak. — A kaszányában azóta nagy az elkeseredés s a három éves bakák borba fojtják bánatukat s a kocsimák levegőjében szidják a hadügyi kormányt amely ismét három hónapra szakítja el őket szeretteiktől. A kocsimázással szaporodik mindenfelé a kocsimai verekedések száma, így — mint Kolozsvárról jelentik — az utóbbi időben Dicső Szent-Mártonban a XII ik hadtest ott állomásozó ezredének legényei között történt több verekedés. — A napokban két közlegény bajonettjével kétszer hátszúrta egymást. Szerencsére nemesebb részt nem sértett a szúrás. A verekedés állítólag afőlötti elkeseredés miatt keletkezett, hogy szegény bakák előtt vasárnap hirdették ki, hogy az ex-lex miatt októberben nem lesz szabadulás. Keserűségükben aztán egymást kaszabolják. Az eset óta már este 8 órakor takarodót fujnak.

— **Arany Bika mulató.** Az orfeumot tegnap este zeufolásig megtöltötte a közönség. Minden egyes szám rendkívül tetszett.

Grunau Poldi körülbelül egy fél óráig állt a színpadon s még azután is lelkesen tapsolták. Jackso néger nőt szintén nehezen bocsájtották el a színpadról, néger homoktáncát kétszer is meg kellett ismételnie. Virág Izsó mint néger annyit énekelt a nagy hőségben, hogy a fekete festéket lemosta az izzadság. Little Karabin, Lommy és Hortleyt érdemes tapsal jutalmazták. Andrassy Viola, Haber Rudolf és Karabin közzenéjét ma is igen szívesen fogadták. Ma este egy fényes új bohózat kerül bemutatásra „A doktor ur szerelme” címmel, a közönség előreláthatólag sokat fog mulatni az új bohóságon.

— **Az országgyűlés postai kedvezménye.** Vörös László kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, amely a következőket hagyja meg:

Az országgyűlés főrendiházának elnöksége, irodája, bizottságai: köztük a királyi országos legfőbb fegyelmi bíróság és a királyi országos közigazgatási fegyelmi bíróság, továbbá az országgyűlés képviselőházának elnöksége és hivatala, háznagyi hivatala, nagyirodája, gyorsirodája, naplószerkesztősége, könyvtári hivatala, pénztári és számvéveségi hivatala, gazdasági hivatala és bizottságai a portómentességet igénybe vehetik. Továbbá portómentesek: a főrendiház tagjainak a főrendiházi hivatalokhoz és bizottságokhoz és a képviselőház tagjainak a megnevezett képviselőházi hivatalokhoz és bizottságokhoz hivatalos ügyekben intézett közönséges (nem ajánlott) levelei és levelező lapjai, valamint iratesomagjai.

— **Verekedés.** A Debrecen söresarnokban tegnap este nagy verekedés volt. Egy mulató kompánia zördült össze a fizetés alkalmával a pincérekkel. — A verekedők Szabó András, Varga István és id. és ifj. Nemes Sándor munkások voltak. — Üvegek, székek röpöködtek a levegőben. Egy Zelman György nevű pincért egy székkal súlyosan megsebesítettek. A zajra a konyhából Polgár Katalin szakácsné is előszaladt. — Eközben valaki meglökte s a kezében levő konyhakés a torkába szaladt. Súlyosan sebesülve a kórházba szállították.

— **A Szent István-napi idegenforgalom** vasárnap este érte el tetőpontját. Vonatokon — mint Budapestről írják — érkezett: a nyugati pályaudvarra 11481 ember a keleti pályaudvarra 14,546 a déli vasúton 2396. Hajón érkezett, a Dunagőzhajózási társaság hajóin 972, a Magyar Folyam és Tengerhajózási társaság hajóin 620 ember. Összesen tehát a tegnapi nap folyamán 30 ezer 15 idegen érkezett a fővárosba, a szent István-napi ünnepre.

— **Nemzetiségi tanítók nyugdíjazása.** Lukács György dr. közoktatási ügyvivő tegnap rendeletben életbeléptette Berzavicz Albert népoktatási törvényjavaslatát. — A rendelet értelmében a nemzetiségi iskolák olyan tanítóit, akik magyarul nem tudnak, a tanfelügyelő nyugdíjazhatja. Ha egy iskolában két tanítót nyugdíjaztak, vagy ha a felekezet nem képes magyar tanítót alkalmazni, állami iskola állítandó fel.

— **Elveszett egy fehér barna foltos vágott farku „Csaló” nevű nőstény vizsla,** megtaláló Simonyi ut 10 szám alatt jutalmat kap.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképezési festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalu-sz. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiskabátban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

TAVIRATOK.

Szent István napja.

Budapest, aug. 20. Szent István első apostoli királyunk emléknapját hagyományok kegyelettel ülte ma meg a katolikus egyház, az ország és a székesfőváros hazafias közönsége. A ragyogó nyári napon már kora reggel valóságos népvándorlás indult Budavárába, az ünnep színhelyére. Fővárosi és vidéki közönség sűrű tömegekben igyekezett föl a vároddalakra és a gőzsikló alig tudta szállítani a sok utast. A máskor oly esőndes és néptelen vár ünnepi színt öltött. Föllebozótt házai előtt vásári sátrakat ütöttek, a melyek között csakugy hullámozott a nép.

Népgyűlések országsherte.

Budapest, aug. 20. Az országból mindenfelől érkeztek jelentések népgyűlésekről, a melyeket az általános választói-jog mellett a szociálisták tartottak. Így volt népgyűlés Nagyváradon, a hol Bokányi Dezső másfél óras beszédben beszélt a lehetőségekről. Vácon Eisler György nyomdász volt a népszónok. Ungváron és Tordán a hatóság betiltotta a gyűléseket. Zomborban sok ezerre tehető nép előtt Kondor Bálint beszélt a politikáról, Tatán pedig Vancsák János központi szociálista fejtegette az új hitet. A népgyűléseken az ismert budapesti határozati javaslatokat fogadták el.

A béke.

Portsmouth, aug. 20. Az orosz békemisszió itt maradt tagjai ama véleményüknek adtak kifejezést, hogy a mai viszonyok között Roosevelt elnök beavatkozása természetes dolog és remélhető is, hogy az elnök közbelépése augusztus 22-ig változást is teremt a helyzetben.

Szent István napja a külföldön.

Bécs, aug. 20. Dél előtt a kapucinusok templomban ünnepi istentisztelet volt Szent István napja alkalmából. Rott udvari káplán magyar nyelven szónokolt, azután Jelik prelátus papi segédlettel misét szolgáltatott. Az istentiszteleten jelen voltak az udvarmagyar hivatalnokai és a Bécsbe élő magyarok. A mise előtt a Himnust és Szózatot énekeltek.

Karlsbad, aug. 20. Szent István napja alkalmából az itt időző magyarok Kossuth Ferencnél tisztelegtek, a ki fürdőhasználatra itt tartózkodik. Este banket volt.

Leégett gőzmalom.

Szolnok, aug. 20. Az itteni Hungaria műmalom ma délben 1 órakor kigyuladt. A tüzvész gyorsan terjedt és fél óra alatt a liszt-, buza- és zsákraktár lángokban állott. Óriási robbanás rázkódtatta meg a levegőt, a midőn a több, mint egy negyed millió métermázsza tartalmu lisztraktár lángba borult. Több emberélet is áldozatul esett a tűznek. A kár meghaladja a 3 millió koronát. A malom biztosítva volt.

Az orosz alkotmány.

Pétervár, aug. 20. Az itteni lapok megelégedéssel emlékeznek meg a birodalmi dumáról. A Peterszburgszkija Vjedomosztij azt írja, hogy a konstitucionalisták, a kiknek száma Oroszországban több millió, augusztus 19-ét illuzióik elpusztításának napján fogják tekinteni. A Szin Otesesztva című lap ellenben az orosz népnek a bürokrácia felett való győzelmét látja a birodalmi дума behozatalában és azt mondja, hogy a bürokrácia lépésről-lépésre enged, akárhogy itéljék is meg a birodalmi dumát.

Legjobb bajuszsodró a híres
DEBRECENI
„CIVIS“ bajuszpedrő

mely nem tép, de jól összetartja és nőtteti
a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és eléle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER ÁV.
BUDAPEST, V. VACZPATKA 20. — HIRDETÉSI IRODA. —

Nyiló virágok, csokrok, keszorúk,

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyü-
mölcseket, díszcserjék, gömbákácfákat és más kertészetbe vágó
növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olesó ár és pontos szállítás biztosított.

Donogán és Somossy
DEBRECEN, Kistemplombazár.

Az idény előrehaladottsága miatt

rendkívül leszállított áron

árusítunk

**Mosó zephir, Kreton, Ruhavászon Etamine,
és Batistokat.**

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG“
pol. napilap,
kiadóhivatala.

A legdrágább betűkkel ellátott,
gyorsajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG“
részére

jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG“

a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.